בס"ד

גליון מספר: 33

שבת פרשת ויקהל

העלון מוקדש להצלחת נוחי בן זהבה ויוסף דורון בן דזי

מאור - 0542390375

– הגליון השבועי של קהילת מכון –

יגדיל תורה

המסר של המראות הצובאות

הרב יעקב דואני / רב במכון יגדיל תורה ומחבר הספר בית חם

בסוף פרשת ויקהל מסופר על המרכיבים המיוחדים שמהם נעשה כיור הנחושת:

וַיַּעַשׂ אֵת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֵת כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת בְּמַרְאֹת הַצֹּבְאֹת אֲשֶׁר צָבְאוּ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:

ומה הם אותם מראות הצובאות, ומדוע נקראו כך?

רש"י מבאר על פי מדרש תנחומא:

> בנות ישראל היו בידן מראות, שרואות בהן כשהן מתקשטות, ואף אותן לא עכבו מלהביא לנדבת המשכן, והיה מואס משה בהן, מפני שעשויים ליצר הרע, אמר לו הקדוש ברוך הוא קבל, כי אלו חביבין עלי מן הכל, שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים. כשהיו בעליהם יגעים בעבודת פרך, היו הולכות ומוליכות להם מאכל ומשתה ומאכילות אותם ונוטלות המראות, וכל אחת רואה עצמה עם בעלה במראה ומשדלתו בדברים, לומר אני נאה ממך, ומתוך כך מביאות לבעליהן לידי תאוה ונזקקות להם, ומתעברות ויולדות שם, שנאמר (שיר השירים ח ה) תחת התפוח עוררתיך, וזהו שנאמר במראות הצובאות. ונעשה הכיור מהם, שהוא לשום שלום בין איש לאשתו, להשקות ממים שבתוכו את שקנא לה בעלה ונסתר.

לפי רש"י, מדובר במראות של בנות ישראל שהיו רואות בהן כאשר הן מתקשטות. ולמרות שהן עשויות, כביכול, לעניינים של יצר הרע כמו תאוות גופניות, מ"מ, בעיני הקב"ה "חביבין מן הכל", שבזכות אותן מראות "העמידו הנשים צבאות רבות במצרים" - רוצה לומר, התרחבות הילודה בעם ישראל גם בתקופות של גזירות קשות ושיעבוד שהיו במצרים.

מענין המראות הצובאות, ניתן ללמוד, שגם דבר שנחשב לדבר לא טוב שאף עלול לגרום לאדם לחטוא, אם משתמשים בו באופן הנכון והראוי, אדרבא - הוא יכול להיחשב לדבר קדוש במיוחד.

יסוד זה, מתבטא בין היתר, במעשה המפורסם במסכת יומא (סט ע"ב, סנהדרין סד

>> המשך הדבר תורה בעמוד האחרון<<

דברים במחשבה
חטא העגל במאה ה21

פתרון החידה הקודמת
נמלה שנפלה לסיר

החידה השבועית
דין קשר עניבה

חטא העגל במאה ה21

הרב אמיר אזולאי/ רב במכון יגדיל תורה מחבר הספר על שלושה דברים

הקדמה:

בתקופת הזמן הנוכחית שבה אנו ניצבים, ניתן לראות בבירור ובעוצמה רבה, עד כמה העולם הרחב מתעצב ופורח בהתאם לתרבות המערבית, שכמו מגדירה מחדש את סדרי העולם. כיום, בתקופת הפוסט מודרנית, ניתן לראות שאחת מההשפעות המרכזיות ביותר של התפיסה הזו, היא ההרגל לחיות בתוך מרחב החיים החיצוני של העולם.

הננו חיים בתוך תקופה שבה גיבורי התרבות ומעצבי דעת הקהל, חודלים מלהיות אלו אשר תשומת הלב הכללית מופנית אליהם בזכות עולמם הפנימי העשיר ודעותיהם העמוקות. אנשי החכמה העמוקים, חכמי הלב ויודעי התבונה הפכו להיות אנשים אשר מדברים רבות אומנם אך קולם אינו נשמע, מונחים הם בקרן זווית ונדמים הם לאדם אשר מדבר בשפה שאף אחד לא מבין, או יותר נכון אינו חפץ להבין.

לעומתם, אלו אשר זוכים לתשומת לב מלאה וניכרת, הם אלו אשר מחצינים את הליכותיהם ועולמם הפרטי, ומעלים על נס את תרבות ההחצנה. במילים אחרות, "כוכבי הרשת" הזוהרים אשר זוכים לאלפי אם לא מיליוני צפיות ו'עוקבים' ברשתות החברתיות, הם הם אלו אשר מעצבים את דעותיה של החברה ואת אמות המוסר שלה. הם משפיעים אט אט על דעות פוליטיות, כלכליות וכן הלאה, מבלי להבין ולו הבנה קלושה בנושאים אשר אותם הם מעלים לתודעה הציבורית ומלבישים בתוכם את השקפתם אשר לעיתים רבות דלה היא מאמת וחכמה. וכך, כיום יכולים אנו לחזות במציאות אבסורדית לחלוטין- אדם אשר זכה לפרסום בתוכנית ריאלטי כזו או אחרת זוכה שדעותיו המדיניות לדוגמא ייחשבו הרבה יותר מאשר מדינאי ממולח ורב בשנים.

במבט כולל ניתן לחזות בבירור שהסיבה העמוקה לכך היא העובדה שבדורנו אנשי החוץ, בעלי ההחצנה והפרסום השטחי, הם אלו אשר זכו לתואר הנכסף 'גיבורי התרבות'. ולמען האמת כל "הודם והדרם" אינו נובע אלא מכח התרבות המודרנית, שרגילה לחיות את מרחב החיים החיצוני ולהניחו במרכז, מתוך התעלמות כמעט מוחלטת מאמת פנימית ועמוקה אשר מלאה בחוכמה ותבונה.

ההסטוריה חוזרת במבט חיצוני, ניתן לסבור שהתופעה הזו של בחירת המרחב החיצוני הפזיז על פני מרחב החיים העמוק והמחושב דהיינו בחירה בדעות המערביות ובאורחות החיים שהן מציגות, הינה תוצר של התקופה והזמן, תופעה חדשה בלבד. אולם במבט פנימי ועמוק יותר, ניתן לראות שתפיסת החיים החיצונית הייתה קיימת כאן מאז ומעולם, וכבר חוללה מהפכות כבירות במרחב העולמי בכלל ובתוך עמ"י בפרט.

אחת מהמהפכות המרכזיות ביותר שהובילה לתגובה מרירה וקשה ביותר, היא "חטא העגל". כידוע, לאחר שמשה איש האלוקים, בושש לרדת מהר ה', עשו העם הקדוש מעשה מצער ביותר, אשר הוביל לתגובה חריפה וקשה מצד השי"ת:

"וַיַּ֣רְא הָעָ֔ם כִּֽי־בֹשֵׁ֥שׁ מֹשֶׁ֖ה לָרֶ֣דֶת מִן־הָהָ֑ר וַיִּקָּהֵ֨ל הָעָ֜ם עַֽל־אַהֲרֹ֗ן וַיֹּאמְר֤וּ אֵלָיו֙ ק֣וּם ׀ עֲשֵׂה־לָ֣נוּ אֱלֹהִ֗ים אֲשֶׁ֤ר יֵֽלְכוּ֙ לְפָנֵ֔ינוּ כִּי־זֶ֣ה ׀ מֹשֶׁ֣ה הָאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֤ר הֶֽעֱלָ֙נוּ֙ מֵאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם לֹ֥א יָדַ֖עְנוּ מֶה־הָ֥יָה לֽוֹ׃ וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵהֶם֮ אַהֲרֹן֒ פָּֽרְקוּ֙ נִזְמֵ֣י הַזָּהָ֔ב אֲשֶׁר֙ בְּאָזְנֵ֣י נְשֵׁיכֶ֔ם בְּנֵיכֶ֖ם וּבְנֹתֵיכֶ֑ם וְהָבִ֖יאוּ אֵלָֽי׃ וַיִּתְפָּֽרְקוּ֙ כָּל־הָעָ֔ם אֶת־נִזְמֵ֥י הַזָּהָ֖ב אֲשֶׁ֣ר בְּאָזְנֵיהֶ֑ם וַיָּבִ֖יאוּ אֶל־אַהֲרֹֽן׃ וַיִּקַּ֣ח מִיָּדָ֗ם וַיָּ֤צַר אֹתוֹ֙ בַּחֶ֔רֶט וַֽיַּעֲשֵׂ֖הוּ עֵ֣גֶל מַסֵּכָ֑ה וַיֹּ֣אמְר֔וּ אֵ֤לֶּה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ יִשְׂרָאֵ֔ל אֲשֶׁ֥ר הֶֽעֱל֖וּךָ מֵאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃"

כידוע, פרשנויות רבות הוענקו למעשה הנורא המוזכר בפסוקים. חלקם החמירו בפרשנותם את מעשה החטא והגדירו שהחטא היה עבודה זרה, ואילו אחרים זיהו פגם אחר בתוך המעשים הללו. אחת מהתפיסות המרכזיות בעולם הפרשני- הגותי, על חטא העגל ועל המקום הנפשי שממנו הוא נבע היא תפיסתו של ריה"ל המובאת בספר הכוזרי (מאמר ראשון פסקה צז') נעיין במקצת לשונו הטהורה:

"אמר החבר: כי האומות כלם בזמן ההוא היו עובדים צורות,

ואלו היו הפילוסופים מביאים מופת על היחוד ועל האלהות לא היו עומדים מבלי צורה שמכוונים אליה ואומרים להמונם, כי הצורה הזאת ידבק בה ענין אלהי וכי היא מיוחדת בדבר מופלא נכרי... ולא היו מסכימים ההמון על תורה אחת אלא בצורה מורגשה שמכוונים אליה. והיו בני ישראל מצפים למה שייעד אותם משה שיוריד להם ענין מאת ה' שיראו אותו ויקבילוהו כאשר היו מקבילים עמוד הענן ועמוד האש בצאתם ממצרים, אשר היו מביטים אליו ומקבילים ומגדלים אותו ומשתחוים נכחו לאלהים. וכן היו מקבילים עמוד הענן אשר היה יורד על משה בדבר אתו האלהים והיו עומדים בני ישראל ומשתחוים נכחו לאלהים. וכאשר שמעו העם דברי עשרת הדברים ועלה משה אל ההר להוריד להם הלוחות כתובים ולעשות להם ארון להיות להם דבר נראה שיכונו נגדו, שבו הברית לאלהים והבריאה הרבונית, ר"ל הלוחות"

בדברים הקצרים הללו מתאר ר' יהודה הלוי את השורש העמוק שהוביל אל חטא העגל המר. העולם הקדום שעל גבו התרחש חטא זה, היה עולם אשר תפיסות עולם אליליות רבות עיצבו את אופיו וחייו. בהתאם לתפיסה האלילית, מרחב החיים החיצוני שהתבטא בשכרון חושים מערפל ובאקסטזה פולחנית, הוא אשר תפס את מרכז התרבות והתודעה הקדומה. העולם הקדום התרגל לתפוס את המימד הרוחני בתור מציאות חיצונית ונוצצת בלבד.

במשך השהות במצרים, נחשף עמ"י לתפיסה האלילית הזו בצורה חזקה ועוצמתית, עד שאט אט חדרה היא לעולמו. וכך, גם לאחר ההתעלות המופלאה של עמ"י בתהליך היציאה מעבדות לחרות, נשארה הדרישה לרוחניות חיצונית בתוך ליבות העם, עד כי מתוכה ניגשו הם לעבודת האלוקים. עד מעמד מתן תורה שבו שמעו הם דברי אלוקים חיים ממש, נגלה עליהם השי"ת ע"י אובייקטים מוחשים כדוגמת עמוד הענן ועמוד האש, עד כי במידה רבה תלו בהם את אמונתם. אולם לאחר מתן תורה, מעמד אשר בו ראו את הקולות ואת הברקים השמימיים, ציפו הם בתשוקה רבה לאובייקט מוחשי עוצמתי מקודמיו, אשר יאגד בתוכו את אשר שמעו מפי האלוקים ומפי עבדו- הלא הוא "לוחות הברית" אשר חרוטות באצבע אלוקים.

אולם, כאשר בושש משה לרדת מן ההר, העם, שהתרגל עד כה לתפוס את האלוקות בתור דבר שמתבטא בעיקר במישור החיצוני, עד כי פיתח הוא תלות לסממנים חיצוניים של האלוקות ותלה בהן את תקוותיו- החל לצאת מכליו. תחושותיו הקשות הובילו אותו למעשה החטא עצמו כפי שממשיך ומתאר הכוזרי:

"ובושש מהם ארבעים יום והוא לא לקח צידה ולא נפרד מהם אלא על מנת שישוב ליומו, אז גברה המחשבה הרעה על קצת ההמון ההוא הגדול והתחילו המון העם להחלק מחלקות ומרבים העצות והמחשבות עד שנצטרכו מהם אנשים לבקש נעבד מורגש יכונו נגדו כשאר האומות, מבלי שיכחשו באלהות מוציאם ממצרים אבל שיהיה מונח להם להקביל אליו"

תפיסת העם באופן תת מודע הפכה את הסממנים החיצוניים המהווים המשך מהתגלות השי"ת עצמו למשענת המרכזית של חייהם. אולם כאשר טעו וסברו שמשה אינו עומד לשוב וכנראה גם הלוחות שבהם תלו את תקוותיהם אינם הולכים להופיע, רבים מהעם איבדו את עשתונותיהם, וביקשו בכל ליבם ליצור אובייקט מוחשי חזק שיחליף את הלוחות ויסמל בעיניהם את האלוקות העליונה שהתגלתה אליהם בסיני.

נמצא אפוא, שהגורם המרכזי שהוביל לחטא העגל, הינו התלות הבלתי מאוזנת בסממנים חיצוניים, והשענת כל ערכי האמונה על גבם. סגנון החיים, המבקש את החיים החומריים בלבד חדר אף אל עולם הקודש, והפך את עבודת האלוקים לעבודה מוחשית חיצונית בעיקרה.

השפעתם של אנשי החוץ:

אך אם נדייק יותר בפרטי מאורע זה, נגלה ששכבות חיצוניות שהסתפחו אל העם בצאתם ממצרים הם הם אלו אשר גרמו לחטא הנורא. נעיין במדרש (שמות רבה פרשת כי תשא) שמתאר בצורה ברורה מי היו האנשים המרכזיים שהובילו לחטא המר:

"לך רד כי שחת עמך העם אין כתיב כאן אלא עמך, אמר משה רבון העולם מנין הם עמי, אמר לו הקדוש ברוך הוא עמך הם שעד שהיו במצרים אמרתי לך (שמות ז) והוצאתי את צבאותי את עמי אמרתי לך שלא לערב בהם ערב רב, אתה שהיית עניו וכשר אמרת לי לעולם מקבלים השבים ואני הייתי יודע מה הם עתידין לעשות אמרתי לך לאו, ועשיתי רצונך והם הם שעשו את העגל שהיו עובדים עבודת כוכבים והם עשו אותו וגרמו לעמי לחטא":

ניתן לראות בבירור מתוך דברי המדרש, שהאנשים שהובילו

אל חטא העגל היו אנשי מצרים המכונים 'ערב רב' אשר הסתפחו אל עמ"י, כאשר ראו את ההדר החיצוני שהתלווה אל יציאת מצרים וניסיה.

אם ננסה לתרגם את האמור עד כה למסקנה פשוטה נקבל את התוצאה הבאה: אנשי העולם המצרי אשר מטבע הדברים היו שרויים בתרבות הפולחנית- חיצונית, הם אשר השפיעו על דעת אנשי ישראל במדבר והובילו אותם למעשה הנורא שנבע מאותו סגנון חיים חומרי.

מן האמור עד כה עולה כלל יסודי וחשוב, אנשי התרבות הזרה והמנוכרת לעם הקודש, החיים מטבעת תפיסות עולם המנוגדות אל ערכי קודשתנו, יכולים במידה רבה להחדיר אל תוכיותנו את תפיסותיהם המקולקלות, עדי כי אט אט יחדרו הם אל עולמנו ויעצבו את כל עולמנו הפנימי. וכך תפיסת העולם החיצונית והחומרית של אנשי הערב רב, חדרה בעוצמה רבה אל אנשי עם הקודש והובילה אותם לירידה נוראה.

תוצרי התרבות במרחבי המדיה:

במציאות חיינו שהזכרנו בריש המאמר, התרבות החומרית והחיצונית המיוצגת ע"י אוה"ע על גווניהם הרבים תופסת מקום נרחב עד מבליחה היא במידה כזו או אחרת לכל בית בישראל. תרבות המדיה והרשתות החברתיות בפרט, מעלות מעל כל במה אפשרית דעות מקולקלות ומוחצנות שאינן עולות בקנה אחד עם השקפת עולמם של עם ישראל.

וכך, ממש כמו בחטא העגל השפל, גם היום ' הערב רב העולמי' מחדיר אל חיינו את תפיסת עולמו המקולקלת ולעיתים תפיסות אלה אף חודרות אל מרחב הקדוש ואל בתי המדרש לע"ל. התפיסות הקדומות שפעלו בעוצמה רבה בחטא העגל, זורמות הם אף בתוך גופה הכללי של התרבות העולמית המודרנית.

הסכנה הגדולה והמרכזית ביותר, היא עצם העובדה שרבים מאתנו אינם מכירים את ההתנגדות הגדולה שבהשפעות החיצוניות הללו אל חיינו העצמיים. אשר על כן ישנו צורך ממשי להתעמק מעט בדרכי הנהגותיהם של אוה"ע ולהבין מדוע מנוגדים הם לתפיסת עולמנו כך בסיעתא דשמיא נצליח לאט לאט לחיות את טבענו העצמי ולהפסיק את זוהמתו של חטא העגל המר.

סוגיית 'דרכי האמורי'

במסכת שבת, עסקו חז"ל בביאור דרכי הנהגתה של האומה האמורית הקדומה, ואסרו לילך בדרכיהם. על אף שבמבט חיצוני, נראה לכאורה שהמנהגים האמוריים אינם שייכים לעולמנו המודרני בכלל ואף לא לתקפותם של חז"ל, במבט פנימי ניתן לראות את השורש הרע והחולה שגנוז בתוך המנהגים הללו ואותו ביקשו חז"ל להסיר מקבנו לעד.

במאמרים הבאים נעסוק בסיעתא דשמיא בסוגיה הנפלאה הזו, ונעמוד מתוכה על הטבע העצמי והפנימי, הראוי הוא יותר מכל לחיי האומה הקדושה.

שנזכה בסיעתא דשמיא להסיר מתוכנו את כל ההשפעות החיצוניות המסתפחות אלינו מתוך התרבות החיצונית, ומסמאים את עינינו מלראות את מי שאנו באמת, עם הקודש.

נמלה שנפלה לתבשיל בכמה אוסרת?

הרב מאור תורג'מן / יו"ר מכון יגדיל תורה

בריה (נמלה) שנאבדה במרק, מה דין המרק? ומה הדין המרק שעבר אל הכף?

רשב"א - קדרה של מרק שנפלה שם בריה (מהדברים המאוסים) ונאבדה – המרק נאסר. אמנם אם נטלו מהמרק לכף, ובכף לא נמצאה בריה - המרק שבכף מותר.

ולעניין הקדרה: אם מה שנפל הוא מהדברים המאוסים אפילו כשלא היה במה שבקדרה ששים כנגדו - הקדרה מותרת, מכיון שהוא נותן טעם לפגם. (ויתבאר לקמן בסימן קד סעיף ג').

פסיקת הלכה:

השו"ע פסק: "קדרה של מרק שנפל שם בריה ונאבדה - אסור הכל".

הש"ך (י) כתב שמה שכתב השו"ע לאסור הכל זה דוקא כשאי אפשר לסנן המרק - כגון שנפלה בריה קטנה שעוברת דרך מסננת, או שנפלה הבריה למאכל עב שאי אפשר לסננו. [כף החיים (כח), ועיין עוד בסימן קד א].

ובהליכות עולם (חלק ז עמ' צד בהע') מצאתי שהביא בשם מהר"ש גרמיזאן בשו"ת משפטי צדק שהקשה שכיון שאיסור בריה הוא מדרבנן, מדוע הכל אסור? נימא דנימוחה ובטלה ולפחות ספקא דרבנן הוא (ובריה איסורה מדרבנן). ותירץ שהרשב"א דיבר במציאות שאפשר לברר על ידי שישליך המרק לקערה ויבדוק אם ישנה שם, ואם אינה שם אה"נ שאומרים ודאי נימוחה, שכל שאפשר לברר ולא בירר אסור, אמנם בדבר שאי אפשר לבדוק כתב שאפשר שהוי ספקא דרבנן ומותר. (ועיין בסימן פד סעיף ט' וכן במעשה הט"ז (טז) שם ושאר דעת האחרונים, ועיין עוד באריכות בהליכות עולם).

ירקות שהתבשלו ונמצאו בהם תולעים, מה דין הירקות? ומה דין הרוטב?

רשב"א - ירקות שהתבשלו ונמצאו בהם שלוש תולעים - הירקות נאסרים, שמכיון שהירקות הוחזקו לנגועים בתולעים ולאחר שהתבשלו לא ניתן עוד לבודקם ולסננם - יש לאסרם. וכן פסק השו"ע.

וכתב השו"ע: "אבל מי השלקות מסננן ומותרים, וכן הבשר, ירחצנו ויבדקנו ומותר".

אחרי כמה תולעים יהיה אסור לאכול מן הירקות המבושלים?

השו"ע פסק: "ירקות מבושלים שנמצאו בו שלש תולעים..".

אך הב"ח פסק שאפילו אם נמצאו שתי תולעים התבשיל נאסר, שלרבי הוי חזקה בתרי'.

הט"ז (ו) חלק על הב"ח וכתב שאם נמצאו רק שתים יש להתיר הירקות מכיון שרק בספק נפשות כגון אישה קטלנית ומילה יש להחמיר כרבי שבתרי הוי חזקא, אך באיסורים יש להקל ורק לאחר שלוש תולעים - יש לאסור התבשיל. וכן פסק כף החיים (לד).

הפטרת ויקהל - שקלים מלכים א - פרק יב יג

הרב יוסף חיים / עורך בעלון מכון יגדיל תורה

מאת ה' התוודעתי לראשונה השבוע לסיפורו של רועי פוגל נ"י ובעיקבותיו לסיפורם של ישי ותמר אחיו נ"י שהם ניצולי מעשה הרצח של שני מחבלים בישוב איתמר.המחבלים שיספו את גרונם של יואב פוגל בן העשר, אלעד בן הארבע והדס בת החודשים. לאחר מכן רצחו גם את הוריהם אודי ורותי הי"ד.

רועי וישי ישנו בזמן הרצח, מלאכי השרת עטפו אותם בשמיכת הגנה נגד מלאכי חבלה ובזכות שמירה מעולה זו לא הבחינו בהם בני העוולה. בהשגחה פרטית ראיתי איך התכתב הסיפור העצוב הזה עם חלקה הראשון של ההפטרה שלנו, הפטרת שקלים .

רקע קצר : יהואש בנם של אחזיהו וצביה, הינו היחיד שנשאר מכל צאצאי המלוכה לאחר שעתליה המרשעת הרגה את כל בית המלך מתוך מניעים פוליטיים .דודתו יהושבע, שהיתה אשתו של יהוידע הכהן הגדול, גנבה אותו בהיותו תינוק מבין אחיו המתים והחביאה אותו ואת מניקתו בעליית קודש הקודשים למשך שש שנים, בזמן מלוכתה של עתליה המרשעת.

תחילת ההפטרה (לספרדים) פותחת בשמחת המלכת המלך יהואש, בניתוץ מזבחות הבעל, ובהריגת עתליה כעונש על כל הדם ששפכה לשוא. מעל הכל בקשה עתליה המרשעת לקטוע את שרשרת בית דוד. בנס עצום נשאר רק אחד מבית דוד והוא התינוק יהואש ,ובנסי ניסים נשאר חוטר לבית ישי. ההפטרה כאמור,עוסקת בעקיפין בגאולת ישראל .קשה לנו לחשוב בכלל על מציאות ללא שושלת בית דוד שממנה מגיע מלך המשיח באחרית הימים "וַיַּעַשׂ יְהוֹאָשׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יקוָה כָּל-יָמָיו אֲשֶׁר הוֹרָהוּ יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן",

לא רק שהמלך יהואש גדל בשש השנים הראשונות לחייו בעליית קודש הקודשים, יהוידע הכהן שחז"ל השוו אותו לאהרון הכהן, היה הרב שלו ואולי אפילו אבא.

מתוך שבר לאומי בלתי נתפס של מחיקתו הכמעט הכוללת של בית דוד ,"צמח דוד" לא נגדע .מתוך הטלטלה האישית שיהואש הילד חווה על בשרו, צומח יהואש המלך העושה את הישר בעיני השם.ככה זה"כשיש לפחות מבוגר אחד שמאמין בו"...

לאחר שהצליח לעמוד נכונה על שתי רגליו, להפוך למנהיג בעל אופי חזק ,יהואש מתקן ,אולי אפילו באופן סימבולי את "הבית

ההרוס", הלא הוא בית דוד ,וגם את הבית הלאומי: לא סתם בית, כי אם את בית המקדש שעתליה המרשעת פרצה בו פרצות .

כל זאת התאפשר ע"י גיוס תרומות מכל בית ישראל. או במילים אחרות בזכות האחדות בעם ישראל - וזהו מסר לדורות:כשיש אחידות מחשבתית בעם ,ניתן יהיה לתקן את השבור.

גם כאשר נראה לעין שאין סיכוי יותר ,אחדות בעם אהבת חינם הינם ערובה להצלחת עם ישראל.

"וְנָתְנוּ אֶת-הַכֶּסֶף הַמְתֻכָּן עַל-יד (יְדֵי) עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הפקדים הַמֻּפְקָדִים) בֵּית יְקוק וַיּוֹצִיאֻהוּ לְחָרָשֵׁי הָעֵץ וְלַבֹּנִים הָעֹשִׂים בֵּית יְקוק. וְלַגֹּדְרִים וּלְחֹצְבֵי הָאֶבֶן וְלִקְנוֹת עֵצִים וְאַבְנֵי מַחְצֵב לְחַזֵּק אֶת-בֶּדֶק בֵּית-יְהוָה וּלְכֹל אֲשֶׁר-יֵצֵא עַל-הַבַּיִת לְחָזְקָה."

מהשבר והקושי שנפל על בית דוד וגם ביזיון בית המקדש, ביתו של הקב"ה ,הפטרת שקלים פונה בפניה חדה לתקווה ושמחה .קוראים בהפטרת שקלים תמיד בחודש אדר, חודש שמרבים בו בשמחה. ההפטרה עוברת במעבר חד למקום מלא תקווה כאשר היא מתארת את ההיענות האדירה של העם לתרום לצורך לתיקון בית המקדש. הבית המשותף לכל העם ולמלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא .זוהי שמחה מיוחדת במינה של מלחמה בלתי מתפשרת לצמוח ,הן צמיחה אישית והן מצמיחה לאומית באופן הפיזי והרוחני ממש כמו שיצאו מרדכי אסתר וכל עם ישראל מגזרת השמד בתקופתם- לבניין הבית השני.

ממש כמו שניצלו שלושת הילדים לבית פוגל ובחייהם ממשיכים לפעול ולצמוח.

ישי ,רועי, ותמר בשמותם רמז לגאולה ממש-

"רועה נאמן מבית ישי, בזכותו יצמח עם צדיק כתמר"

אמן כן יהיה רצון !

שאלת השבוע

מה דין קשר עניבה בשבת?

ר' שלום מנחם—זכה בשובר לרכישה בקורסים של 100 ש"ח

את הפתרונות יש לשלוח למייל או לוואטסאפ של המכון עד יום רביעי

myagdiltora@gmail.com / 0542390375

מזל"ט ואיחולים

העלון מוקדש לרפואת חנה אזולאי בת סוליקה

ולעילוי נשמת מסעוד בן עיישה ושרה בת חנה

ודוד רחמים בין עישא ואברהם ז"ל

ניתן לשלוח מזל"ט או איחולי ברכה למייל או לוואטסאפ של המכון עד יום חמישי.

>> המשך הדבר תורה מעמוד השער >>

ע"א). שם מסופר בגמרא שחז"ל עקרו מן העולם את היצר של העבודה זרה, אך בענין היצר של העריות מבואר אחרת:

אמרו: הואיל ועת רצון הוא נבעי רחמי איצרא דעבירה (שימסר בידינו גם יצר הרע של עריות). בעו רחמי ואמסר בידייהו. אמר להו (היצר של העריות): חזו דאי קטליתו ליה לההוא – כליא עלמא (אם תקטלו את יצר העריות יכלה העולם). חבשוהו תלתא יומי (כלאו אותו שלושה ימים), ובעו ביעתא (ביצה) בת יומא בכל ארץ ישראל ולא אשתכח (משום שגם התרנגולות הפסיקו להטיל ביצים). אמרי: היכי נעביד? נקטליה – כליא עלמא! ניבעי רחמי אפלגא (שתתבטל התאווה רק במקום של עבירה) – פלגא ברקיעא לא יהבי (אין רשות מהשמים שיהיה רק חצי מהיצר). כחלינהו לעיניה, ושבקוהו (סימאו את עיניו בצבע כחול ושיחררו אותו). ואהני דלא מיגרי ביה לאיניש בקריבתה (וזה הועיל שאין לאדם יצר על קרובותיו).

רואים שאפילו היצר של העריות, שהוא קשה שבכולם (שהרי "אין אפטרופוס לעריות"), חיוני הוא לעולם ואי אפשר בלעדיו. אלא צריך לנתב אותו לקיים מצוות.

האדם צריך לקחת את היצר הרע שבו לצורך דברים טובים, וכמו שמבואר במשנה במסכת ברכות (נד ע"א): "חייב אדם לברך

על הרעה כשם שמברך על הטובה, שנאמר: ואהבת את ה׳ אלהיך בכל לבבך וגו׳. בכל לבבך - בשני יצריך, ביצר טוב וביצר הרע״.

וביאר רבינו יונה (שם): ״עבודת יצר הטוב היא עשיית המצות ועבודת יצר הרע הוא שיכבוש יצרו המתגבר עליו וזו היא העבודה שלו מה שאדם יכול לעבוד לבורא ביצר הרע. עוד נוכל לומר שיצר הטוב הוא מדת הרחמנות וכיוצא בזה ויצר הרע נברא לאכזריות וכשאדם אינו מרחם על הרשעים והוא אכזרי להם נמצא שהוא עושה מצוה גדולה ועבודת השם עם יצר הרע״.

גם יצר הרע בא לטובת האדם, אלא שהאדם צריך למשול בו, וכמו שכתוב (בראשית ד, ז): ״לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תְּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ״.

שבת שלום!